

“ KILLERKUME

Gure hizkuntzaren barruko hizkuntza berritu behar dugu etengabe

Beren karioletatik ihesiz, kaiola berriak doaz eraikitzen, berriz suntsitzeko. Kaiolatze horretan dihardute Joxean Rivasek eta Mikel Vegak 2012az geroztik. Killerkume sortu zuten orduan, Mirage, Loan edo Hauts taldeak behin betiko itxita, baina bereziki, hamaika solasaldi eginda. Elkarrizketa egitean ez zekiten 2018ko Bilbo Hiria Musika Lehiaketako lau sari lortuko zituztela. Ez da hau, beraz, sarien aitzakian egindako topaketa.

TESTUA | **IBON RODRIGUEZ** @tiutaka

Taldea osatzea erabaki zuten bakoitzari arrotz zitzaion tresna bana hartuta: Joxeanek, perkusioa –gitarren ordez–; Mikelek, gitarra –baxuaren ordez–. Erosotasun-guneetatik ihes egiteko abiapuntu bortitza jarri zioten beren buruari. “Autodidakta naizenez, automatismo gutxi daukat perkusioarekin, nire erosotasun-guneak sortzen ditudan arren, nahitaez. Banekien erraztasuna izango nuela erritmoetarako. Baina aldi berean zerotik abiatu nahi nuen”, dio Joxeanek. “Nire burua erosotasunetik atera nahi nuen, nire burua izorratu. *Reset* egin. Eta saiatzen naiz filosofia horri eusten. *Hasiberri* kontzeptuaren oso aldekoa naiz, freskotasunarena. Estimutzen dut hori, batez ere besteengan. Horixe ari naiz ikusten orain Mikelengan, eremu berri bat ari delako deskubritzen, elektronikarena, eta oso modu pertsonalean”. Joxean bateriaren atzean zuzenean ikusi duenak ere erraz atzemango dio darion berotasuna, ezandarako grina.

Mikel elektronikaren bidez ari da, beraz, kaiola berria eraikitzen: “Ni oso atiro jotzetik nentorren, musika pisutsua eta riffez josia. Kontudentzia bilatzen genuen, ez ñabardura. Hauts-en Earth maite genuen, drone metala, geldotasuna. Baina noise-rocka betidanik izan dut maite (*Amphetamine Reptile, Lighting Bolt...*). Banuen buruan halako talde bat egitea, oldarkorra, zatatsua, makarra. Progresiboa izan da gure eboluzioa. Inprobisazioa ere horregatik iritsi zen. Eta orain sinteak, sekuentziadoreak. Bateria eta gitarraren tinbreetatik atera nahi genuen. Frekuentzia grabeagoak edo bestelakoak sartu nahi genituen. Jakin-minagatik ere bai: elektronika eta jazz asko entzuten dugu, rocketik gatozen arren”.

Etiketa ugaritan hatz bat sar zezaketen arren, Killerkumeren koordenadetan jazz sartzeak aldrebestu zuen taldearen iparra. Joxeanek dioenez “jazza bera oso estilo itxia da. Niri ez zait bereziki interesatzen. Free-jazza bai, ordea, ebo-

luzionatu baita arau guztiei iskin eginez eta estilo guztiekin nahasiz”. Mikelentzat zabalagoa da: “Inprobisazioa edo eredu itxietatik ihes egitea. Tinbre eta dinamika ezberdinak, kontrasteak sortzeko gaitasunak liluratzen nau jazzetik. Abentura bat da. Arreta handiagoa eskatzen du”.

Eta nola heltzen da talde bat erabaki hori hartzera? Eztabaida filosofikoen ondorio? Ez. Leherketa bat gertatu zen Valentzian. Kontzertu baten erdian Joxeanek barrenak askatu zituen, eta Mikel egoera deserosoan jarri zuen. Hau haserretu egin zen. “Lokalean inprobisatu ohi genuen, baina ez genuen zuzenekoan egin inoiz”. Transgresioa, hortaz, talde barruan gertatu zen, publikoa deseroso sentiarazteko grinatik honatago. “Jakina. Gaur egun ere kontzertu bakoitza modu ezberdin batez hasten saiatzen naiz, Mikelek espero ez duen modu batean, bere erreakzioa probokatzeko. Hizkuntza, kodea, maneiak dugu, baina bilaketa horri ekin behar diot beti. Testuingurua

freskatzeko. Hizkuntzaren barruko hizkuntza berritzeko”.

Leherketaren albo-kalteak lehenengo diskoko (*Trautzer Blaster*, 2014) kantek pagatu zituzten. Bertan hil ziren. Ordudanik, kantak hezurdura hutsa dira –eta ez edonolakoa–, baina mamia gainontzekoan dago. Kantetan inprobisazioa txertatzeak bizitasun berria eman die, bizi luzea.

Oharkabean, hiru bira egin dituzte Europan, ia errepertorio bera ardatz hartuta. Ohiko ingurunetik ateratzeak baino, biran egoteak jartzen du talde bat sasoi-ko, eguneroko zuzeneko dinamikak. Eta hala, 8.000 kilometro baino gehiagoko bira baten erdian goiz bat libre zutela baliatuta, Winterswijk-eko (Herbehereak) White Noise estudioira azaldu ziren, zuzeneko saio bat grabatzera, Don Vito, Staer, Dead Neanderthals miretsiek egina zuten bezala. Gerora, taldearen hirugarren lan luzea bihurtuko zen (*White Noise Sessions*, Repentino / Gaffer, 2018). Trasteak jaso eta Alemaniako Monchen-

gladbachera abiatu ziren gauean jende aurrean berriz jartzera.

Zer aurkitzen du taldeak Euskal Herriatik kanpo? “Frantziako edozein tabernazulotara joan eta nabaritzen da ez dutela jasan 40 urteko atzerapen kulturalik. Areto gehiago dago, autogestio-natuak. Oso programazio potentea dutenak. Iberiar penintsulan oso zirkuitu interesgarria ari da ehuntzen, tantaka: Porton, Lisboan, Galizian, Don Beniton (Extremadura), Benicarlon (Herrialde Katalanak), Bartzelonan, Madrilgo La Faena II... Elkarte bidez funtzionatzen dute eta hainbat lagun biltzen zaie emanaldira. Babesa dute”. Gurean batzuetan aurkitzen ez duten arreta eta errespetua aurkitzen dituzte. “Badakizu kontzertu batean molestatzun baduzu, norbait etorririko zaizula isiltzeko eskatzera (horrek dakartzan kontraesan etiko guztiekin)”.

Argi dute urtetako inurri lanean dagoela gakoa: “Benicarlon lortu dute 100 lagun egotea noise kontzertuak ikusten.

Liluragarria da. Heziketa dago, zuzeneko musikak zer esanahi duen transmititu diote elkarri, ez dira kulturetak, ez musikologoak. Esperientziak duen balioa zaintzen dute, konturatzen dira talde bat datorkiela herrira, beste herri batetik datorrena eta beste batera doana; interes handiz entzuten dute, errespetuz, eta ondo tratatzen dute. Giza faktore handia dago tartean”.

Euskal Herriko gune autogestio-tuen zirkuituari indartsua deritzote. Laudioko Orbeko Etxea, Azkoitiko Matadero edota Bilboko Le Larraskito Kluba nabarmendu dituzte. “Bitxia da ikustea belaunaldika berritzen dela halako gune asko. Batzuek aurrekoari eusten diote, beste batzuek ez. Orain beste estetika batzuk daude, beste erretorika bat, indartsuagoak rocka guretzat zena baino. Oso ondo dakite maneiatzen internetek ematen dien informazioa. Performatiboki, pisu gutxiago du *tresna organikoak* jotzeak”. ●